

POSUDEK VEDOUCÍHO RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Ing. Mgr. Jitka Brodská
Téma práce:	Dopad obchodních aktivit soukromých subjektů na lidská práva
Rozsah práce:	105 str.
Datum odevzdání práce:	Únor 2018
Autor posudku	Doc. Mag. phil. Dr. iur. Harald Christian Scheu, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autorka si zvolila téma, které je na mezinárodní a vnitrostátní úrovni aktuální. „Byznys a lidská práva“ sice představuje již delší dobu otázku, které se intenzivně věnuje řada mezinárodních organizací a lidskoprávních aktivistů. Nicméně implementace příslušných mezinárodních standardů je právě v současné době složitým úkolem legislativy a exekutivy evropských států včetně České republiky. Autorka se též věnovala perspektivám transformace dosavadních dokumentů typu soft law do podoby závazné mezinárodní úmluvy. Jednání o takovém dokumentu na úrovni Rady OSN pro lidská práva stále probíhají. S ohledem na komplexní souvislosti mezinárodní, unijní a národní ochrany základních práv a implementace mezinárodních norem do vnitrostátního práva je posouzení dopadu obchodních aktivit soukromých subjektů na lidská práva jistě vhodným tématem rigorózní studie.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné na teoretické znalosti. Pro účely studie bylo nutné vymezit přímý a nepřímý horizontální účinek lidských práv. Správné uchopení postavení soukromých subjektů v systému mezinárodního práva je složitým úkolem. S právním postihem porušení lidských práv ze strany soukromých subjektů souvisí řada jurisdikčních otázek. Autorka se dále musela vyrovnat se vztahem právně nezávazných norem a obyčejových standardů. Zpracování tématu dále vyžadovalo velmi dobrou orientaci v mezinárodní ochraně lidských práv.

3. Formální a systematické členění práce

Kromě úvodu a závěru autorka práci členila do šesti kapitol. V úvodu do práce autorka vymezila několik výzkumných otázek, jejichž zodpovězení je cílem práce. Těžiště práce tvoří analýza obsahu a dalších souvislostí tzv. Obecných zásad OSN pro byznys a lidská práva. Rozsáhlá část práce je věnována procesu implementace Obecných zásad do vnitrostátního práva.

Systematika studie je z hlediska tohoto zadání vyvážená a odpovídá stanoveným cílům. Na rozbor terminologických a koncepčních otázek (kapitola 2) navazuje kapitola o historickém vývoji problematiky byznysu a lidských práv. Autorka vzala tuto otázku zeširoka a stručně zmapovala spíše obecné lidskoprávní standardy než dokumenty cíleně zaměřené na lidskoprávní dopad obchodních aktivit. Čtvrtá kapitola představuje dokumenty předcházející Obecným zásadám a genezi samotných Obecných zásad. Čtenář se může na tomto místě seznámit s klíčovými součástmi Obecných zásad a principy jejich interpretace.

V páté kapitole se autorka věnovala mezinárodním dokumentům, které na Obecné zásady výslovně odkazují či navazují. Autorka uvedla argumenty kritizující Obecné standardy, resp. některé z jejich prvků, a snažila se některé kritické argumenty vyvrátit. Autorka přitom prokázala schopnost vyvážené reflexe komplexních souvislostí a přesvědčivé syntézy protichůdných argumentů. Autorka dospěla k závěru, že s ohledem na princip odpovědnosti firem respektovat lidská práva dokument „vykročil správným směrem“ (str. 54). Velmi zajímavá a podnětná je šestá kapitola o možné závazné mezinárodní smlouvě týkající se byznysu a lidských práv. Autorka shrnula různé výhrady, které se v procesu přípravy takové smlouvy objevily ze strany různých států a Evropské unie.

Za jeden z největších přínosů práce považuji sedmou část práce, která je věnována problematice implementace Obecných zásad pomocí národních akčních plánů. Autorka těžila ze svých cenných praktických zkušeností získaných nejen během mezinárodního vyjednávání, ale také během přípravy národního akčního plánu v České republice. Kapitola nabízí zajímavé srovnání českého přístupu s národními akčními plány přijatými v jiných evropských i mimoevropských státech. Autorka je poměrně kritická k dosavadnímu přístupu evropských států vůči svým národním akčním plánům. Ani v českém případě nelze hovořit o velkých ambicích.

4. Vyjádření k práci

Autorka zvolila zajímavé téma, kterým se dlouho zabývala ve své profesní praxi. Z důkladné analýzy obsahu Obecných zásad a národních akčních plánů vyplývají nosné závěry a podněty pro další odbornou diskusi. Práci považuji za obohacení odborné diskuse v České republice, jelikož zmapovala velmi čtivým a přehledným způsobem téma, které dosud nebylo v odborné literatuře příliš zpracováno.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka dosáhla vytyčených cílů.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka práci zpracovala samostatně, nejde o plagiát.
Logická stavba práce	Logická struktura práce plně odpovídá stanoveným cílům.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji je na standardní úrovni.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Kvalitu analýzy lze označit za standardní a místy až za nadstandardní.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce splňuje formální kritéria kladená na tento druh vědecké práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Dobrá jazyková úroveň.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci ústní obhajoby by se měla rigorozantka vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Autorka ve své práci zmiňuje oslabující aktivity EU na poli byznysu a lidských práv. Lze ze současného stavu vyvodit, že EU, která je zakládacemi smlouvami vybavena jen omezenými pravomocemi, není plnohodnotným aktérem na poli mezinárodní ochrany lidských práv?
2. Autorka ve své práci vysvětlila, jaké výhrady má řada států k přijetí závazné mezinárodní smlouvy upravující problematiku byznysu a lidských práv. Jak vnímá autorka perspektivu případné regionální úpravy, na které by se podílely především ty státy, které myšlenku právně závazné regulace v současné době nejvíce podporují?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
---	------------------------------

V Praze dne 30. dubna 2018

vedoucí diplomové práce